

С Т А Т У Т
УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
на еміграції

I. Загальні положення

п. 1

Свята Українська Автокефальна Православна Церква на еміграції є частиною Єдиної Соборної Апостольської Православної Церкви.

п. 2

Українська Автокефальна Православна Церква становить продовження Православної Церкви в Україні, що має свій початок з благовістя св. Апостола Андрія Первозванного, організаційно оформилась при св. князеві Володимирі і протягом століть була пов'язана з Єдиною Соборною Апостольською Православною Церквою, заховуючи догматичні і канонічні основи її буття.

п. 3

Українська Автокефальна Православна Церква управляється на підставі: 1. Слова Божого, в Святому Письмі поданого, 2. Правил Святих Апостолів, Правил 7-ми Вселенських і 10-ти помісних Соборів та 3. Своїх українських православних традицій і звичаїв.

п. 4

Українська Автокефальна Православна Церква є незалежна від інших Православних Церков і в своєму внутрішньому житті має повну вільність управління в межах цього статуту.

п. 5

Богослужбовою мовою Української Автокефальної Православної Церкви є мова українська.

II. СОБОР УАПЦеркви

п. 6

Найвищим органом Української Автокефальної Православної Церкви на еміграції є Церковний Собор в складі єпископів, духовенства і мирян. Собор скликає Митрополит Церкви, кожних

п'ять років. Він же головує на Соборі сам, або з його доручення інша особа з членів Собору. Церковному Соборові належить вся повнота влади в Українській Автокефальній Православній Церкві. У випадку неможливості скликати Собор у визначений термін, час скликання може бути перенесений на термін, що його визначить Рада Митрополії.

п. 7

Церковний Собор обирає Митрополита і вищі керівні органи - Раду Митрополії, Вище Церковне Управління, Вищий Церковний Суд та Контрольну Комісію.

п. 8

Для важности постанов Собору є конечним, щоб вони були прийняті більшістю голосів членів Собору, а в справах віри та Богослужбового порядку - більшістю голосів присутніх на Соборі єпископів і духовенства.

III. ПЕРВОІЄРАРХ УАПЦЕРКВИ

п. 9

Первоієсархом Української Автокефальної Православної Церкви є Митрополит. Йому належить вся повнота ієрархічної архієрейської влади в справах віри та християнської моралі, священодійства і душпастирства; йому ж належить вища - межах статуту - адміністративна влада. Митрополит виконує обов'язки передбачені для першого єпископа області 34-м Апостольським правилом.

п. 10

Митрополит є зверхнім представником Української Автокефальної Православної Церкви і репрезентантом її на зовні. Митрополит: а/ скликає Церковний Собор та Раду Митрополії і пильнує за виконанням їх ухвал, б/ у згоді з Радою Митрополії затверджує кандидатів на єпископів, обраних єпархієльними Соборами, в/ подає єпископам братерські поради щодо виконання ними архипастирських обов'язків, а на випадок незгоди чи неслухняности передає справу Раді Митрополії /Кир. Олекс. І, Ап. 34/, г/ приймає скарги на єпископів і полагоджує їх, ґ/ звертається до всієї Української Автокефальної Православної

Церкви з навчальними листами та Посланнями, надання духовним особам вищі церковні нагороди /І Тим. V, 17/ - хрести з оздобами, митри, підвищення в протопресвітери та в архимандрити, е/ зноситься з первоієрархами інших Православних Церков у питаннях церковного життя, є/дбає про своєчасне виготовлення Святого Мира для Церкви.

п. 11

Ім'я Митрополита виголошується на Богослужбах у всіх храмах Української Православної Церкви, а Митрополит виголошує ім'я Вселенського /Царгородського/ Патріярха та імена Первоієрархів Автокефальних Православних Церкв.

IV. ЗАСТУПНИЦТВО МИТРОПОЛИТА УАПЦЕРКВИ

п. 12

Собор Української Автокефальної Православної Церкви обирає з-поміж єпископів Заступника Митрополита. У випадку смерті Митрополита, його Заступник скликає Церковний Собор, а якщо неможливо - Раду Митрополії для обрання нового Митрополита.

п. 13

Якщо з якихось причин немає Заступника Митрополита, Рада Митрополії обирає /після смерті Митрополита/ з-поміж духовенства Адміністратора, на якого переходить керування Церквою до часу обрання нового Митрополита.

V. Рада Митрополії УАПЦЕРКВИ

п. 14

В часі між Соборами Української Автокефальної Православної Церкви діє, як вищий орган, Рада Митрополії. До складу Ради Митрополії входять Митрополит, єпископи, три представники від духовенства і три від мирян, яких /шістьох/ обирає Церковний Собор. До них також обираються Собором два кандидати, один з духовенства й один з мирян.

п. 15

Рада Митрополії збирається один раз на рік. У випадках негайної потреби скликає Раду Митрополії Митрополит за власною ініціативою або за внесенням трьох членів Вищого Церковного Управління.

п. 16

Головує на засіданнях Ради Митрополії Митрополит, або, на його доручення, один із членів Ради. Ухвали Ради Митрополії приймаються звичайною більшістю голосів; при рівності голосів рішає голос головуючого.

VI. ВИЩЕ ЦЕРКОВНЕ УПРАВЛІННЯ

п. 17

Виконавчим органом Української Автокефальної Православної Церкви є Вище Церковне Управління. Воно складається з семи осіб: Голови і шістьох членів, три з духовенства і три з мирян, яких обирає Церковний Собор. До них також обираються Церковним Собором два кандидати, один з духовенства і один з мирян.

Головою Вищого Церковного Управління має бути духовна особа, обраний окремо Церковним Собором.

п. 18

Вище Церковне Управління діє як постійний орган. Його обов'язки полягають передусім у виконанні ухвал Церковного Собору та Ради Митрополії. Особливе завдання, що належить до діяльності ВЦУправління, це підготування кандидатів на священство, які могли б заступити священників, що за старістю віку та з недуг відходять у вічність.

В негайних потребах наради ВЦУправління можуть відбуватися у скороченому кворумі: голови або його заступника, одного з членів і секретаря. При ВЦУправлінні існує відділ інформації /ВІН/.

п. 19

Вищому Церковному Управлінню підлягають усі краєві /єпархіяльні/ Церковні Управління.

п. 20

Для контролю фінансів та загального господарства УАПЦеркви Церковний Собор обирає Контрольну Комісію на 5 років. До цієї Комісії входять дві особи духовні та один з мирян. Головує в Контрольній Комісії духовна особа. До них Собор обирає також одного кандидата.

VII. ЦЕРКОВНИЙ СУД

п. 21

Для розгляду справ з оскарження членів кліру і мирян в переступах проти віри і моралі, в порушенні канонів і церковної дисципліни, а також у справах шлюбної розлуки Собор обирає Церковний суд із 3-х осіб, два з духовенства та один з мирян.

п. 22

Всі скарги для Суду подаються на письмі до ВЦУправління, яке ознайомившись із справою, може полагодити її адміністративно, або скерувати до Церковного Суду після переведення відповідного слідства.

п. 23

Церковний Суд діє згідно з канонічним правом Православної Церкви, а також з місцевим цивільним правом держави.

п. 24

Церковний Суд визначає, по судовій розправі на духовні і світські особи, що допустилися переступів проти віри та порушення церковної дисципліни, відповідні карі на підставі церковного права. Вироки Суду підлягають затвердженню Митрополита.

п. 25

Останньою інстанцією для апеляції є Рада Митрополії, яка виділяє зі свого складу двох членів, що під проводом Митрополита переглядають справу /через два місяці після після вироку Церковного Суду/.

VIII. ЕПАРХІЇ І ЕПАРХІАЛЬНІ ОСОБИ

п. 26

Силою емігрантських обставин Українська Автокефальна Православна Церква поділена на краєві частини, що є окремими Епархіями. Вищим органом у кожній Епархії є Епархіальний З'їзд, що його скликає, в погодженні з Митрополитом, епархіальний єпископ, а якщо єпископа нема, - то Епархіальне Церковне Управління /Консисторія/, також за згодою Митрополита.

п. 27

Епархіальні З'їзди бувають чергові, що збираються в певні терміни часу і надзвичайні, які скликаються у випадках конечних

потреб. Єпархіальний З'їзд складається: одна третина - духовенство Єпархії, що всією своєю кількістю приймає участь у З'їзді, і дві третини мирян.

п. 28

До обсягу прав Єпархіального З'їзду належать справи організаційні, яких вимагає церковне життя Єпархії, та місійно-освітні.

Головує на З'їзді Митрополит, коли має для цього можливість, або єпархіальний єпископ. Якщо ж Митрополит не може бути на З'їзді, а єпископа нема, то головує старший з духовенства, обраний З'їздом.

ІХ. ЄПАРХІАЛЬНИЙ ЄПИСКОП

п. 29

Єпархію очолює єпископ, що є вікарієм Митрополита. Він керує єпархією за вказівками Митрополита і в погодженні з Вищим Церковним Управлінням та з Церковним Управлінням Єпархії.

п. 30

Кандидата на єпархіального єпископа обирає Церковний Собор УАПЦеркви, або, при невідкладній потребі - Рада Митрополії.

Кандидат повинен відповідати всім вимогам високого признання єпископа. Він може бути обраний з монашества, з білого духовенства, а також і з мирян.

п. 31

Єпархіальний єпископ-вікарій візитує парафії, стоїть на сторожі чистоти віри та побожності, освячує храми, хіротонізує дияконів і священників та звертається до своєї пастви з архиєпископськими посланнями. Йому належить право надання духовенству своєї Єпархії похвал і нагород /набедреник, скуфія, камилавка, золотий наперсний хрест, протоєрейство, ігуменство/.

п. 32

Окрема єпархіальному єпископу належить право адміністративного і дисциплінарного впливу на духовенство і мирян, коли це потрібно. Щодо самого єпископа, то він підлягає суду Собору Єпископів /Апост. 74/. Переміщення та звільнення єпископа відбувається тільки за ухвалою Ради Митрополії на підставі канонів.

Х. ЄПАРХІЯЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ /або Консисторія/

п. 33

Постійно діючим виконавчим органом у Єпархії є Єпархіяльне Церковне Управління, обране Церковним З'їздом. Головує в ЄЦУправлінні єпископ, а якщо в єпархії нема єпископа, - то один з духовенства.

п. 34

До обов'язків Єпархіяльного Церковного Управління належать усі справи церковно-адміністративні, фінансові та господарські. Радником церковно-адміністративного відділу повинна бути особа духовна, а фінансовими і господарськими справами можуть відати світські особи.

Єпархіяльне Церковне Управління обирається не менше як на три роки. По скінченні цього терміну уповноваження можуть бути продовжені, коли нема заєв про оновлення складу Церковного Управління.

ХІ. ЄПАРХІЯЛЬНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

п. 36

Для контролю фінансів та господарства Єпархії, Єпархіяльний З'їзд обирає Контрольну Комісію на три роки. До цієї Комісії входять дві особи від духовенства й один від мирян; до цих трьох також обирається один кандидат.

п. 37

Контрольна Комісія надсилає до Вищого Церковного Управління копії актів ревізії Фінансового та господарського стану Єпархії.

ХІІ. ПАРАФІЇ УАПЦЕРКВИ

п. 38

Приписи щодо організації та способу управління парафіями подано в Статуті для Українських Православних Парафій на еміграції, затвердженому Синодом УАПЦеркви 2 листопада 1949 року.

п. 39

В парафіях існують, у міру можливості, Церковні Братства та Бестрицтва. Вони мають своїм завданням дбати про піднесення релігійного життя серед парафіян, а також прикрашувати храми й уряджувати урочистість Богослужень. Діють вони на підставі своїх Статутів, які затверджує Рада Митрополії.

XIII. ЦЕРКОВНЕ МАЙНО

п. 40

УАПЦерква має право набувати майно рухоме й нерухоме. Збудувати церковне майно можна тільки за згодою Вищого Церковного Управління.

Завідують майном Парафіяльні, Єпархіальні та Центральні органи Управління Української Автокефальної Православної Церкви.

При ліквідації Парафії майно передається до Єпархіального Управління, а при ліквідації Єпархії - до Вищого Церковного Управління.

XIV. ЗМІНИ СТАТУТУ

п. 41

Доповнення та зміни цього Статуту ухвалює лише Церковний Собор.

х - X - х

Мюнхен, Травень 1973 р.